

Advies Marnix Academie

De Reviewcommissie (hierna commissie) heeft kennisgenomen van het voorstel van de Marnix Academie (hierna Marnix) dat het College van Bestuur met zijn brieven van 27 april 2012 (kenmerk 12115.Vb/kb), 14 juni 2012 (kenmerk 12121.kb/vb) en 20 juni 2012 (kenmerk 12122.kb/vb) aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft gezonden.

De commissie heeft het voorstel van de Marnix beoordeeld volgens het beoordelingskader dat de staatssecretaris van OCW heeft vastgesteld (brief aan de Tweede Kamer van 7 maart 2012) en bij brief van 5 maart 2012 bekend heeft gemaakt aan de universiteiten en hogescholen die bij de hoofdlijnenakkoorden zijn betrokken.

De commissie heeft op 7 juni 2012 een gesprek gevoerd met een vertegenwoordiging van de Marnix. Naar aanleiding van vragen van de commissie heeft de Marnix het voorstel toegelicht.

Profiel

De Marnix beschrijft haar profiel als volgt.

De Marnix is een gespecialiseerde hogeschool die zich richt op de opleiding en voortgaande professionalisering van leraren in het primair onderwijs. De Marnix biedt een bacheloropleiding tot leraar basisonderwijs aan en bouwt daarop voort in de vorm van een breed uitgewerkt aanbod aan voortgaande professionalisering. De Marnix heeft zich met nadruk verbonden aan het beroepenveld. De Marnix wil een kwaliteitsinstelling zijn. Dit profielkenmerk heeft enerzijds betrekking op de door studenten en door het beroepenveld ervaren kwaliteitsaspecten. In kwaliteitsonderzoek en in de rankings wil de Marnix altijd behoren tot de top 5. Het kwaliteitsaspect heeft anderzijds betrekking op de eigen – mede vanuit de protestants-christelijke identiteit ingegeven – inhoudelijke ambitie van de Marnix.

Gelet op de landelijke beleidsagenda tot voortgaande professionalisering van leerkrachten en het voor de Marnix onderscheidende profielkenmerk 'Leven Lang Leren' is de ontwikkeling van de hogeschool vooral gericht op het tot stand laten komen en kostendekkend aanbieden van een uitgebreider aanbod aan specialistische post-hbo-opleidingen. In de samenwerking tussen de Marnix en de basisschool staan steeds concrete ontwikkelvragen centraal, op schoolniveau en/of op overstijgend bestuursniveau. De aanwezige lectoraten en hun kenniskringen zijn verweven in deze uitwisseling van kennis rondom schoolontwikkeling. De Marnix werkt nauw samen met Hogeschool iPabo, Hogeschool de Kempel, de Katholieke Pabo Zwolle en Iselinge Hogeschool in de Educatieve Federatie Interactum.

De commissie heeft het voorstel beoordeeld aan de hand van de criteria:

- ambitieniveau en realiteitsgehalte;
- aansluiting bij nagestreefde ontwikkelingen op stelselniveau: zwaartepuntvorming en differentiatie;
- uitvoerbaarheid.

De commissie beoordeelt het voorstel van de Marnix als volgt.

Ambitie

De commissie constateert dat het voorstel van de Marnix streefwaarden voor de afgesproken indicatoren met betrekking tot *onderwijskwaliteit en studiesucces* bevat. De Marnix geeft voorts aan dat ze kiest voor handhaving van het huidige niveau van het bachelorrendement op 73% en een lichte daling van de uitval van 31.3% naar 30%, in het licht van de aanbevelingen van de Commissie Kennisbasis Pabo over de verhoging van het niveau van de pabo-opleiding. De commissie constateert echter dat de uitval daarmee op een hoog niveau blijft. De Marnix streeft naar het handhaven van het percentage studenten dat bij de NSE de opleiding in het algemeen met 4 of 5 beoordeelt. Wat betreft de indicator voor docentenkwaliteit constateert de commissie dat een verdere stijging van het aandeel docenten met een mastergraad wordt beoogd. Ten aanzien van de onderwijsintensiteit voldoet de Marnix reeds aan het streven naar tenminste twaalf geprogrammeerde contacturen per week in het eerste jaar. De indirecte kosten worden gehandhaafd op het huidige relatief lage niveau. De commissie concludeert dat het voorstel voldoende voornemens bevat met betrekking tot onderwijskwaliteit en studiesucces.

De commissie constateert met betrekking tot de ontwikkeling van het *onderwijsaanbod* dat de Marnix samenwerkt met diverse andere instellingen. Onder de naam 'Penta Nova, Academie voor Schoolmanagement' werkt de Marnix samen met de Hogeschool Inholland, de Christelijke Hogeschool Ede, Hogeschool Driestar Educatief en de Gereformeerde Hogeschool Zwolle. Vanuit dit samenwerkingsverband worden opleidingen voor schoolleiders aangeboden, inclusief de hbo-masteropleiding Educational Leadership. Samen met de hogescholen De Kempel, IPabo en Katholieke Pabo Zwolle biedt de Marnix de hbo-masteropleiding 'Leren en Innoveren' aan. Onder licentie van de Hogeschool Windesheim verzorgt de Marnix de lesplaats Utrecht voor de hbo-masteropleiding Special Educational Needs (SEN). Verder biedt de Marnix samen met de Universiteit Utrecht de academische variant van de lerarenopleiding basisonderwijs aan en een pre-masteropleiding ten behoeve van de universitaire studie Onderwijskunde. Ook wordt met het wetenschapsknooppunt van de Universiteit Utrecht samengewerkt in het kader van de stimulering van bèta en techniek op basisscholen. De commissie concludeert dat het voorstel voldoende voornemens bevat met betrekking tot het onderwijsaanbod.

De commissie constateert met betrekking tot *onderzoek en valorisatie* dat de Marnix lectoraten, leerwerkgemeenschappen in samenwerking met het beroepenveld en gefaciliteerde promotietrajecten kent. De Marnix wil ten minste de huidige lectoraatsomvang handhaven. Verder constateert de commissie dat de lectoren onder andere werken aan een versterking van de onderzoeksvaardigheden bij docenten van de Marnix. Ook schenkt de Marnix aandacht aan de opbouw van onderzoeksvaardigheden bij studenten als onderdeel van de curricula. De Marnix heeft de ambitie om de verbinding tussen de drie lectoraten inhoudelijk te versterken. Uitgaande van het Marnix-onderzoeksprofiel zullen de lectoraten, inhoudelijk meer dan nu ingekaderd, werken aan expertiseopbouw, gerelateerd aan de Marnix-onderwijsvisie en kwaliteitsopvatting. Ook de andere onderzoeksactiviteiten worden meer gerelateerd aan het Marnix-onderzoeksprofiel; de aansturing en kwaliteitszorg van het onderzoek worden aangescherpt. Wat betreft de ambities ten aanzien van valorisatie wijst de Marnix op de sterke verbondenheid met het beroepenveld via het partnerschap met de basisscholen in de regio ('Partners in Opleiding en Ontwikkeling'). De commissie constateert verder dat de Marnix een consolidatie nastreeft van de contractactiviteiten met een omvang van tenminste 2 miljoen euro per jaar (of 18% van de totale omzet) en van de omzet in het commerciële advieswerk. De commissie concludeert dat het voorstel goede voornemens bevat met betrekking tot onderzoek en valorisatie.

Gegeven bovenstaande conclusies met betrekking tot onderwijskwaliteit en studiesucces, het onderwijsaanbod, onderzoek en valorisatie, alles afwegende, beoordeelt de commissie het instellingsvoorstel van de Marnix als merendeels ambitieus, en realiseerbaar.

Aansluiting

De commissie constateert met betrekking tot *zwaartepuntvorming* dat de Marnix zich met nadruk verbonden heeft aan de regionale basisscholen door middel van het partnerschap 'Partners in Opleiding en Ontwikkeling'. De Marnix werkt inhoudelijk samen met andere hogescholen en universiteiten, om als monosectorale hogeschool de gewenste schaal en impact wat betreft onderzoek en valorisatie te kunnen realiseren. De commissie constateert dat er nog geen concrete invulling is gegeven aan de profilering op basis van de profieldelen in de kennisbases die door de Commissie Kennisbasis Pabo (januari 2012) is bepleit. De commissie concludeert dat de Marnix een goed beleid voert ten aanzien van zwaartepuntvorming.

De aanvraag, met medewerking van de Marnix, voor het Centre of Expertise 'Persoonlijk Meesterschap' is door de commissie positief beoordeeld voor financiering vanuit het selectieve budget (zie bijlage 3 voor de motivatie).

De commissie adviseert om voor het positief beoordeelde Centre of Expertise in 2013 te laten beoordelen of er voldoende voortgang is geboekt ten aanzien van de uitwerking conform de voorwaarden in het beoordelingskader, en of nieuwe activiteiten zijn ontplooid dan wel lopende activiteiten verder zijn gebracht. Continuering van financiering zou afhankelijk moeten zijn van voldoende voortgang ten aanzien van de uitwerking en van een duidelijk begin met de activiteiten. De commissie adviseert daarbij in elk geval de voorwaarden te hanteren die bij de uitwerking van de eerste ronde van de Centres of Expertise in 2011 zijn gebruikt. Zij zou nog wel willen bezien of de voorwaarden bijgesteld en/of aangescherpt moeten worden.

De commissie constateert met betrekking tot *onderwijsdifferentiatie* dat de Marnix speciale aandacht besteedt aan de in- en doorstroom van mannelijke studenten. In 2012 is een project 'Ontwikkeling diversiteitsbeleid Marnix Academie' van start gegaan. De Marnix positioneert zich als een pabo met als onderscheidend profielkenmerk 'Leven Lang Leren'. Samen met de Universiteit Utrecht biedt de Marnix een academische variant aan, die een jaarlijkse instroom telt van 25 studenten. Met dit programma kunnen meer getalenteerde studenten (met name vwo-abituriënten) worden aangetrokken en behouden voor het beroep van leraar basisonderwijs. Het programma is gestart in 2009 en de instroom groeit verder. De Marnix beschikt over drie geaccrediteerde masteropleidingen, waarvan één bekostigd. De commissie waardeert dat de Marnix een rol wil spelen bij het stimuleren van het bèta- en techniekonderwijs aan basisscholen. Bovendien nemen beduidende aantallen studenten, als onderdeel van hun studie, deel aan internationale uitwisselingsactiviteiten. Tot slot heeft de Marnix een intensieve en contractueel vastgelegde samenwerking met 38 schoolbesturen en ruim 310 daaronder ressorterende basisscholen. De commissie concludeert dat de Marnix goed beleid voert met betrekking tot onderwijsdifferentiatie.

Gegeven bovenstaande conclusies, alles afwegende, oordeelt de commissie dat het voorstel sterk inzet op onderwijsdifferentiatie en zwaartepuntvorming.

Uitvoerbaarheid

De commissie constateert met betrekking tot de uitvoerbaarheid van de ambities met betrekking tot onderwijskwaliteit en studiesucces dat de Marnix voortbouwt op het bestaande beleid. In het voorstel wordt echter slechts een beperkt aantal concrete maatregelen genoemd en daarbij zijn geen budgetten vermeld. De succesvolle contractactiviteiten uit het verleden wijzen op uitvoerbaarheid van de ambities ten aanzien van het post-initieel onderwijs, het advieswerk en de kennisuitwisseling met het beroepenveld. De commissie constateert met betrekking tot zwaartepuntvorming dat de Marnix een netwerkspeler is die gebruik maakt van kennis bij de hoger onderwijsinstellingen. Ook de contractueel vastgelegde medeverantwoordelijkheid bij de partnerscholen in het basisonderwijs versterkt de uitvoerbaarheid. Desondanks moet de commissie constateren dat de Marnix slechts over een geringe onderzoekscapaciteit beschikt in verhouding tot de ambities.

De commissie beoordeelt het instellingsvoorstel als merendeels uitvoerbaar.

Facultatieve indicatoren

De commissie constateert dat de Marnix aanvullende indicatoren heeft geformuleerd om specifieke ambities en/of de uitvoering van ambities verder te concretiseren. Dit betreft onder andere de volgende indicatoren: 'Voor het NSE-oordeel 'inhoud' streeft de Marnix naar een score hoger of gelijk aan 70% in 2015 (in 2011 70,9%),' (p. 38-39), 'Voor het NSE-oordeel 'algemene vaardigheden' streeft de Marnix naar een score hoger of gelijk aan 75% in 2015 (in 2011 77,3%),' (p. 38-39), 'Voor het NSE-oordeel 'wetenschappelijke vaardigheden' streeft de Marnix naar een score hoger of gelijk aan 65% in 2015 (in 2011 64,4%)' (p. 38-39), en 'Voor het NSE-oordeel 'voorbereiding beroep' streeft de Marnix naar een score hoger of gelijk aan 80% in 2015 (in 2011 81,8%),' (p. 38-39).

Advies aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Op grond van de beoordeling van het voorstel van de Marnix Academie op basis van de drie criteria (ambitieniveau en realiteitsgehalte, aansluiting bij de gewenste ontwikkelingen op stelselniveau en uitvoerbaarheid), daarbij rekening houdend met de wegingsfactoren zoals beschreven in paragraaf 3 van het beoordelingskader, komt de commissie tot het volgende advies aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap:

1. De commissie beoordeelt het ambitieniveau en realiteitsgehalte alsmede de aansluiting op de gewenste stelselontwikkeling van het voorstel voor de voorwaardelijke financiering van de Marnix Academie als toereikend. In bijlage 1 zijn de nulmeting en de streefcijfers voor de indicatoren onderwijskwaliteit en studiesucces opgenomen.
2. Gezien de oordelen op de drie criteria ten aanzien van onderwijs, onderzoek en valorisatie komt de commissie tot de conclusie dat de Marnix Academie in aanmerking dient te komen voor middelen uit het selectief budget. De commissie plaatst het voorstel van de Marnix Academie in de categorie 'goed'. In bijlage 2 zijn de scores opgenomen.

Namens de Reviewcommissie Hoger Onderwijs,

prof. dr. F.A. van Vught, voorzitter

Bijlage 1a: Verplichte indicatoren onderwijskwaliteit en studiesucces

	nulmeting	ambitie 2015
(HBO1) Studiesucces: Uitval	31,3 %	30,0 %
(HBO2) Studiesucces: Switch	nvt	nvt
(HBO3) Studiesucces: Bachelorrendement	73,0 %	73,0 %
(HBO4) Kwaliteit /excellentie: Studentenoordeel over de opleiding in het algemeen	83,7 %	80,0 %
(HBO5) Maatregelen: Docentkwaliteit	77 %	82 %
(HBO6) Maatregelen: Onderwijsintensiteit	0 %	0 %
(HBO7) Maatregelen: Indirecte kosten	2,0	2,0

Bijlage 1b: Gebruikte definities verplichte indicatoren onderwijskwaliteit en studiesucces

In deze bijlage geeft de commissie aan of uw instelling de RCHOO definitie en nadere omschrijving heeft gebruikt en waar een eventuele andere invulling van de nadere omschrijving en gebruikte methode en databron staat beschreven. Onder 'pag nulmeting' en 'pag ambitie' wordt aangegeven waar een omschrijving in het voorstel is gevonden.

Een uitgebreide versie van dit overzicht ontvangt u van het Ministerie van OCW.

Indicator	Definitie
(HBO1) Studiesucces: Uitval	<p>Het aandeel van het totaal aantal voltijd bachelorstudenten (eerstejaars HO) dat na één jaar niet meer bij dezelfde instelling in het hoger onderwijs staat ingeschreven.</p> <p>Definitie RCHOO.</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="32"/> pag ambitie: <input type="text" value="32"/></p>
(HBO2) Studiesucces: Switch	<p>-</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="32"/> pag ambitie: <input type="text" value="nvt"/></p>
(HBO3) Studiesucces: Bachelorrendement	<p>Het aandeel van de voltijd bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij dezelfde instelling inschrijven (herinschrijvers) dat in de nominale studietijd + één jaar (C+1) bij dezelfde instelling het bachelorsdiploma behaalt</p> <p>Definitie RCHOO</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="32"/> pag ambitie: <input type="text" value="32"/></p>
(HBO4) Kwaliteit /excellentie: Studentenoordeel over de opleiding in het algemeen	<p>Studentenoordeel over de opleiding in het algemeen</p> <p>Definitie RCHOO</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="34"/> pag ambitie: <input type="text" value="34"/></p>
(HBO5) Maatregelen: Docentkwaliteit	<p>Het aandeel van de docenten (OP) met een master/ PhD in het totaal aantal docenten (OP)</p> <p>Definitie RCHOO. Zie ook brief 12121.kb/vb</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="35-6"/> pag ambitie: <input type="text" value="36 brief"/></p>

Indicator	Definitie
(HBO6) Maatregelen: Onderwijsintensiteit	<p>Het aandeel van de voltijd bacheloropleidingen met minder dan 12 geprogrammeerde contacturen (klokuur/week) in het eerste jaar.</p> <p>Definitie RCHOO. Zie ook brief 12121.kb/vb</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="35"/> pag ambitie: <input type="text" value="36"/></p>
(HBO7) Maatregelen: Indirecte kosten	<p>De ratio OP/OOP (fte)</p> <p>Definitie RCHOO. Zie ook brief 12121.kb/vb</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="36"/> pag ambitie: <input type="text" value="36"/></p>

Bijlage 2: Scores bij de beoordeling van het voorstel van de Marnix Academie

Score aan de hand van paragraaf 3 van het beoordelingskader (brief staatssecretaris van OCW 7 maart 2012):

Ambitieniveau en realiteitsgehalte	3
Aansluiting bij gewenste ontwikkelingen op stelselniveau	4

Conclusie: het voorstel is toereikend voor de voorwaardelijke financiering.

Ten behoeve van de toekenning van het selectieve budget telt het tweede criterium dubbel:

Ambitieniveau en realiteitsgehalte	3
Aansluiting bij gewenste ontwikkelingen op stelselniveau	$2 \times 4 = 8$
Uitvoerbaarheid	3
Totaalscore	14

De staatssecretaris van OCW (brief 26 april 2012) heeft de volgende indeling vastgesteld voor de toekenning van de middelen uit het Selectieve Budget (SB):

4 - 11 punten	:	onvoldoende voorstellen
12- 14 punten	:	goede voorstellen
15 - 17 punten	:	zeer goede voorstellen
18 - 20 punten	:	excellente voorstellen

Conclusie: het voorstel valt in de categorie 'goed'.

De commissie oordeelt positief over de aanvraag voor het beoogde Centre of Expertise 'Persoonlijk Meesterschap'.

Bijlage 3: Centre of Expertise

De aanvraag van de Marnix en andere hogescholen voor het Centre of Expertise 'Persoonlijk Meesterschap' is door de commissie beoordeeld voor eventuele financiering vanuit het selectieve budget.

Het Centre of Expertise 'Persoonlijk Meesterschap' is aangevraagd door Hogeschool de Kempel (penvoerder), de Hogeschool Driestar, de Katholieke Pabo Zwolle, de Marnix, Iselinge Hogeschool en de Gereformeerde Hogeschool. Het Centre richt zich op de professionaliteit van de leraar basisonderwijs, met een focus op persoonlijk meesterschap in relatie tot passend en opbrengstgericht onderwijs. Het Centre beoogt daarmee een bijdrage te leveren aan het thema Onderwijs.

De commissie heeft (conform het *besluit experiment prestatiebekostiging HO*) beoordeeld of het beoogde Centre of Expertise aan de volgende twee voorwaarden voldoet: (1) Het Centre past in het profiel van de instelling(en) en daarbij gaat het om integrale zwaartepuntvorming rond onderwijs en onderzoek, gebaseerd op de (economische) zwaartepunten in de regio. (2) Er is sprake van cofinanciering en publiek-private samenwerking (bij zorg en onderwijs is cofinanciering geen harde voorwaarde, maar wel een pré). Een deel van de uitwerking (zoals de begroting) kan in 2013 plaatsvinden, zolang het voorstel aannemelijk maakt dat in dat jaar aan de voorwaarden kan worden voldaan. In dit licht komt de commissie ten aanzien van de twee voorwaarden tot de volgende conclusies.

De commissie ziet in het beoogde Centre een logische aansluiting bij de profielen van de betrokken hogescholen. Positief is dat het gaat om een landelijk centrum. Tegelijkertijd is nadrukkelijk sprake van betrokkenheid van elke hogeschool bij het scholenveld in de regio. De kenniscentra en lectoraten van de hogescholen worden gezamenlijk ingebracht en er wordt een nadrukkelijke relatie gelegd met het masteronderwijs. Het plan maakt voldoende duidelijk dat het gaat om integrale zwaartepuntvorming rond onderwijs en onderzoek gebaseerd op een zwaartepunt in de regio. De commissie concludeert dat het voorstel voldoende aannemelijk maakt dat aan de eerste voorwaarde kan worden voldaan.

Het voorstel is concreet en expliciet in de uitwerking. Het geeft een goed overzicht van het beoogde werkveld. De beoogde financiering van het centrum wordt solide beargumenteerd, onder meer door te wijzen op het ondubbelzinnige commitment van de zes betrokken hogescholen. Daarnaast hebben twee kennisinstellingen verklaard zich aan het centrum te verbinden, te weten Eindhoven School of Education van de Technische Universiteit Eindhoven (ESoE) en het Nederlands Instituut voor Onderwijs en Opvoedingszaken (NIVOZ). Het voorstel bevat een concreet stappenplan en een dito tijdschema waaruit blijkt hoe en in welk tijdsbestek het Centre tot stand zou moeten komen. De commissie concludeert dat het voorstel voldoende aannemelijk maakt dat kan worden voldaan aan de tweede voorwaarde.

Gezien bovenstaande conclusies oordeelt de commissie positief over de aanvraag voor het beoogde Centre of Expertise. *De commissie geeft daarbij mee, dat het voorstel wellicht aan kracht kan winnen als de voornemens in de brief d.d. 4 juli 2012 aan de staatssecretaris van OCW ten uitvoer worden gebracht in het in 2013 nog uit te werken businessplan. De commissie acht uitstraling en samenwerking buiten de eigen kring van belang, zodat een landelijke functie kan worden vervuld.*